Selçuklu Tarihi — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 10 soru

1. Malazgirt Savaşı’nın Türk tarihi açısından en doğrudan sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Osmanlı Devleti’nin kurulması

B) İstanbul’un fethedilmesi

C) Halifeliğin Osmanlılara geçmesi

D) Anadolu’nun Türkleşme sürecinin hızlanması

E) Tanzimat Fermanı’nın ilan edilmesi

2. Türkiye Selçuklularında kervansarayların yaygınlaştırılması hangi amaca yöneliktir?

A) Ticaret yollarını güvenli ve canlı tutmak

B) Deniz ticaretini tamamen sona erdirmek

C) Veraset sorunlarını çözmek

D) Kapıkulu ordusunu güçlendirmek

E) Matbaanın kullanımını yaymak

1048’de Pasinler Ovası’nda Bizans kuvvetleriyle yapılan savaş, Anadolu egemenliği için ilk büyük sınavlardan biri olarak görülmüştür. Sınır bölgelerinde başarı sağlanması, ilerleyen yıllarda daha geniş bir siyasî hedefin önünü açmıştır.

3. Bu anlatıdan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) Anadolu’da Bizans ile ilk askerî karşılaşmalardan birinin yaşandığına

B) Savaşın Anadolu egemenliği meselesiyle bağlantılı olduğuna

C) Sınır güvenliğinin siyasî hedefleri etkileyebildiğine

D) Selçukluların Anadolu’da ilk başkentinin İznik olduğuna

E) Bizans karşısındaki mücadelenin sonraki gelişmelere zemin hazırladığına

Anadolu’da Bizans sınırına yönelen ilk büyük baskıdan sonra Selçuklu ileri gelenleri, yeni yerleşim bölgelerinde merkezi bir otorite kurma çabasını hızlandırdı. Bu süreçte devletin ilk başkentinin seçimi, yeni siyasi düzenin yönünü de belirledi.

4. Bu anlatı aşağıdakilerden hangisine işaret etmektedir?

A) Merkezî otoritenin, fetih alanında yeni bir idari odak oluşturduğuna

B) Selçukluların yönetim merkezini sürekli Horasan’da tuttuğuna

C) Anadolu’da ilk başkentin, askerî sınır hattından uzak bir şehir olduğuna

D) Yeni yerleşimlerin, siyasal merkezden bağımsız geliştiğine

E) Bizans karşısında yalnızca geçici akınlar yapıldığına

1040 Dandanakan zaferiyle Selçuklular, Gazneliler karşısında üstünlük sağladı ve Horasan’daki etkinliklerini artırdı. Bu üstünlük, onları daha sonra Anadolu’ya yöneltecek askerî ve siyasal ortamı hazırladı.

5. Yukarıdaki öncüllerden hangileri bu gelişmenin bir sonucu olarak değerlendirilebilir? I. Selçukluların batıya doğru genişleme imkânının artması II. Anadolu’da Bizans ile karşılaşma ihtimalinin yükselmesi III. Selçukluların doğrudan 1243 yılında devlet kurması

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

6. 1040 yılında gerçekleştirilen Dandanakan Muharebesi'nde Selçukluların Gaznelilere karşı kesin bir zafer kazanması ve 1071 yılındaki Malazgirt Meydan Muharebesi'nin de Selçuklu zaferiyle sonuçlanması birlikte değerlendirildiğinde aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Selçuklular her iki muharebede de rakiplerini ilk çatışmada kesin biçimde yenilgiye uğratmıştır.

B) Selçuklular, XI. yüzyılda hem doğudaki Gazneli hâkimiyetini kırmış hem de Anadolu'ya açılan kapıyı zorlamıştır.

C) Dandanakan Muharebesi'nin ardından Selçuklular Anadolu topraklarında kalıcı bir siyasi otorite kurmuşlardır.

D) Malazgirt zaferinin temel nedeni Dandanakan'da edinilen askerî deneyimin doğrudan uygulanmasıdır.

E) Her iki muharebede de Selçukluların kesin üstünlüğü, Bizans İmparatorluğu'nun siyasi çöküşünü beraberinde getirmiştir.

7. Aşağıda Selçuklu tarihine ait dört muharebe/olay verilmiştir. Bu olay ve muharebeler kronolojik sıraya göre en doğru biçimde hangi şıkta sıralanmıştır? I. Dandanakan Muharebesi II. Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurulması III. Malazgirt Meydan Muharebesi IV. Kösedağ Muharebesi

A) I – III – II – IV

B) III – I – II – IV

C) I – II – III – IV

D) II – I – III – IV

E) I – III – IV – II

1077 yılında Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından Anadolu’da kurulan Anadolu Selçuklu Devleti’nin ilk merkezi İznik olmuştur.

8. Buna göre Anadolu Selçuklu Devleti’nin kuruluş sürecine ilişkin aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Devletin kuruluşunda siyasî teşkilatlanma, Anadolu’da belirli bir merkez etrafında yürütülmüştür.

B) İznik’in başkent yapılması, devletin Malazgirt Meydan Muharebesi’nden önce kurulduğunu göstermektedir.

C) Kutalmışoğlu Süleyman Şah, Büyük Selçuklu Devleti’ni 1077 yılında Anadolu’da yeniden kurmuştur.

D) Anadolu Selçuklu Devleti’nin ilk merkezi olması, İznik’in devletin tek merkezi olarak kaldığını kanıtlamaktadır.

E) 1077’de kurulan her Türk devletinin ilk merkezi İznik olmuştur.

9. 1040 yılında yapılan ve Selçukluların Gaznelileri ikinci kez yendiği muharebe aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dandanakan Muharebesi

B) Malazgirt Meydan Muharebesi

C) Kösedağ Muharebesi

D) Pasinler Muharebesi

E) Miryokefalon Savaşı

10. Selçuklu tarihindeki aşağıdaki savaş-eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

A) Dandanakan Muharebesi — 1040

B) Malazgirt Meydan Muharebesi — 26 Ağustos 1071

C) Kösedağ Muharebesi — 1243

D) Anadolu Selçuklu Devleti’nin kuruluşu — 1077

E) Kösedağ Muharebesi — 1071

Bu soruları online çöz, sonucunu hemen gör: akillisoru.com/dene

Cevap Anahtarı

1. D	2. A	3. D	4. A	5. C
6. B	7. A	8. A	9. A	10. E

Çözümler

1. 1071 Malazgirt Zaferi, Anadolu’nun Türk yurdu haline gelme sürecini hızlandırmıştır.

2. Kervansaraylar ticareti geliştirmek ve yol güvenliğini sağlamak için yapılmıştır.

3. Pasinler anlatısı yalnızca Anadolu egemenliği, ilk savaş ve sınır güvenliği gibi sonuçlara kapı açar. İznik’in başkent olması ise ayrı bir kaynaktır ve bu anlatıdan çıkarılamaz. A, B, C ve E metnin doğal sonucudur; D ise başkent bilgisi olduğu için farklı bir olgudur ve burada desteklenmez.

4. Anlatıda sınır baskısından sonra merkezi bir otorite kurma çabası ve ilk başkent seçimi birlikte veriliyor. Bu, fetih alanında yeni bir idari merkez oluşturulduğunu gösterir. B yanlış, çünkü merkez Horasan’da bırakılmış değildir; C de yanlıştır, çünkü ilk başkent İznik’tir ve bu bilgi yerleşim sürecinin Anadolu içindeki yönünü destekler. D ve E, anlatının merkezileşme vurgusuyla çelişir.

5. I ve II doğrudur; Dandanakan sonrasında Selçukluların batıya yönelme imkânı artmış, bu da Anadolu’da Bizans ile karşılaşma ihtimalini yükseltmiştir. III yanlıştır; 1243 yılı kuruluşla değil Kösedağ yenilgisiyle ilgilidir. Bu nedenle doğru cevap I ve II’dir. Özellikle III, zaman ve olay bakımından açıkça hatalı bir öncüldür.

6. Doğru cevap B'dir: Her iki olay da XI. yüzyılda yer alır; Dandanakan (1040) Gazneli hâkimiyetini kırmış, Malazgirt (1071) Anadolu'ya geçişi mümkün kılmıştır. Bu iki sonucu birden kapsayan tek yargı B şıkkıdır. A şıkkı yanlıştır çünkü kaynaklar her muharebenin 'ilk çatışmada' bittiğine dair bilgi içermez. C şıkkı hatalıdır; Dandanakan Muharebesi Horasan coğrafyasında gerçekleşmiş olup doğrudan Anadolu'da otorite kuruluşuyla ilişkilendirilemez — bu çeldirici, Malazgirt'in rolünü yanlış biçimde Dandanakan'a taşımaktadır. D şıkkı neden-sonuç bağını kaynakların desteklemediği biçimde kurmaktadır. E şıkkı Bizans'ın 'siyasi çöküşü'nden söz eder; ancak kaynaklar böyle geniş bir sonuca dayanak vermez.

7. Doğru sıralama A şıkkındadır: Dandanakan (1040) → Malazgirt (1071) → Anadolu Selçuklu Devleti'nin kuruluşu (1077) → Kösedağ (1243). B şıkkı Malazgirt'i Dandanakan'ın önüne aldığı için yanlıştır; bu, en güçlü çeldiricinin hatasıdır. C şıkkı Anadolu Selçuklu'nun kuruluşunu Malazgirt'ten önce göstermektedir; oysa devlet 1077'de kurulmuş, Malazgirt ise 1071'de gerçekleşmiştir. D şıkkı devletin kuruluşunu listenin başına koyarak 1040 tarihli Dandanakan'ın bile önüne almaktadır. E şıkkı ise Kösedağ'ı devletin kuruluşundan önce sıralamaktadır; Kösedağ 1243 tarihlidir ve en geç sıradadır.

8. Kaynaklarda 1077 kuruluş yılı, kurucu olarak Kutalmışoğlu Süleyman Şah ve ilk merkez olarak İznik birlikte verilmektedir. Bu bilgiler, kuruluşun belirli bir merkez etrafında örgütlendiğini gösterir. Güçlü çeldirici B yanlıştır; çünkü Malazgirt’in 26 Ağustos 1071’de yapıldığı bilinir ve 1077 bu tarihten sonradır.

9. 1040 yılı ve Gaznelilere karşı ikinci Selçuklu zaferi bilgileri birlikte Dandanakan Muharebesi’ni tanımlar. Güçlü çeldirici B olan Malazgirt de büyük bir Selçuklu başarısıdır; ancak 1071’de Bizans’a karşı yapılmıştır, Gaznelilerle ilgili değildir.

10. Kaynaklara göre Dandanakan 1040’ta, Malazgirt 26 Ağustos 1071’de, Kösedağ 1243’te gerçekleşmiş; Anadolu Selçuklu Devleti de 1077’de kurulmuştur. Bu nedenle yalnız E seçeneğinde ince bir tarih kayması vardır. Güçlü çeldirici D savaş değil kuruluş olayıdır; ancak eşleştirme kendi içinde kaynaklarla uyumludur ve bu yüzden yanlış sayılamaz.